

Søren B. Jørgensen (S):

Det er vel ikke for meget at sige, at gennemførelsen i sin tid af efterlønsordningen var et af de største arbejdsmarkedspolitiske fremskridt, der er sket i efterkrigstiden. Alene det, at over 80.000 har gjort brug af den, taler sit tydelige sprog.

En af de største svagheder ved ordningen er den, som jeg tror vi alle har hørt nævnt mange gange på møder rundt i landet, at den er for restriktiv, idet man kun må arbejde 200 timer om året. Mange så gerne en mere gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, og det er mit indtryk, at dette ønske vil der være bred politisk enighed om.

Spørgsmålet er så at finde frem til den bedste ordning, den, der er mest enkel og billigst og lettest at kontrollere og administrere, og som også arbejdsmarkedets parter synes er bedst, da de under alle omstændigheder skal inddrages i den. Kan vi så samtidig finde frem til en ordning, der er udgiftsneutral, må den kunne samle meget bred tilslutning, og de penge, som partierne ellers havde tænkt at anvende til dette formål, kan vi så gøre godt med andre steder. Det er på denne baggrund, socialdemokratiet har stillet dette beslutningsforslag.

I stedet for at etablere en helt ny administration foreslås det, at efterlønsordningen udbygges, så den også kommer til at omfatte en delefterløn. Forslaget går ud på, at ordningen skal administreres og kontrolleres af A-kasserne, der nu efterhånden har 6 års erfaring, og som har gjort det udmærket og på en for staten billig måde.

Efter forslaget skal det omfatte den samme personkreds, og det er de samme betingelser, der skal være opfyldt, for at man kan få delpension. Dermed være ikke sagt, at vi ikke gerne så aldersgrænsen nedsat til f.eks. 55 år, men det kan vi selvfølgelig diskutere under udvalgsarbejdet.

Når der i forslaget lægges vægt på, at ordningen i hvert fald skal være af en sådan art, at man ikke kommer i strid med arbejdsmarkedets parter synspunkter, er det, fordi en delefterløn eller en delpension – hvad resultatet nu bliver – under alle omstændigheder vil medføre delbeskæftigelse, hvor vilkårene må aftales mellem arbejdsmarkedets parter.

Forslaget indeholder to nye muligheder: enten kan man få nedsat sin arbejdstid med

25 pct., eller også kan man vælge at få den nedsat med 50 pct. Man vil så få henholdsvis 25 og 50 pct. af den efterløn, man til enhver tid er berettiget til, uafhængigt af arbejdsindkomsten. Hvis der åbnes for, skal vi sige et helt frit valg af arbejdstidsnedsættelse, kan jeg se, at det vil få helt uoverskuelige administrative konsekvenser med mulighed for store fejl i administrationen, for slet ikke at tale om det store kontrolapparat, der skal etableres.

Forslaget går ud på, at der fremover skal være mulighed for at vælge mellem 3 trin. Det første trin er en nedsættelse af arbejdstiden med 25 pct., det andet trin med 50 pct. og endelig en bibeholdelse af den nuværende ordning med fuld efterløn og arbejde i 200 timer om året. Man kan altså gå fra 25 pct. og nedad, men ikke omvendt.

Vi er sikre på, at mange, der i dag ønsker at gå på efterløn, vil bruge den mulighed, der med dette forslag åbnes for, og jeg er overbevist om, at når vi får foretaget nogle beregninger, vil det vise sig, at ordningen vil være udgiftsneutral.

En delefterlønsordning gennemført efter de retningslinjer, der her er skitseret, vil blive hilst meget velkommen af alle lønmodtagere, og den vil vise sig at blive en lige så stor succes som efterlønsordningen. Kan vi under udvalgsarbejdet finde frem til ordninger, der også tilgodeser andre befolkningsgrupper, f.eks. tjenestemænd og selvstændige erhvervsdrivende, medvirker vi gerne til det.

Administrativt bliver der ingen problemer, det ordner A-kasserne, hvor den fornødne ekspertise er til stede, hvad vejledning, udbetaling og kontrol angår, og når hertil kommer, at ordningen vil vise sig at være udgiftsneutral, er alle muligheder til stede for, at vi med dette forslag kan få indført en ordning, vi stort set alle er enige om, vedrørende en gradvis tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Bo Kristensen (KF):

Dette beslutningsforslag, som er fremsat af socialdemokratiet, har nogle elementer i sig, som på mange måder er positive, og som på mange måder lever op til de intentioner, regeringen gav udtryk for sidste sommer i form af nedsættelse af et udvalg, som sidst på efteråret barslede med en betænkning.